

ลิขสิทธิ์ : สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ(สสส.)
ปี : 2559
ชื่อเรื่อง : พัฒนาระบบการดูแลให้บริการด้านสุขภาพจิตแก่ผู้ป่วยไร้บ้านในพื้นที่กรุงเทพมหานคร
เมือง : กรุงเทพฯ
ภาษา : ไทย
สถานที่พิมพ์ : สำนักงานศูนย์วิจัยและให้คำปรึกษาแห่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
นักวิจัย : อาจารย์ ดร. นิถมน รัตนะรัต
บทคัดย่อ :

โครงการวิจัย “การพัฒนาระบบการดูแลให้บริการด้านสุขภาพจิตแก่ผู้ป่วยไร้บ้านในพื้นที่กรุงเทพมหานคร” มีวัตถุประสงค์คือ 1. เพื่อพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือระหว่างหน่วยงานภาคีเครือข่ายในกรุงเทพมหานคร และ 2. เพื่อนำเสนอแนวทางเชิงนโยบายให้กับทางภาครัฐ โดยเป็นการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพ ผลการศึกษาพบว่า ระบบที่ใช้ดูแลมี 3 ระบบ ได้แก่ ระบบนำเข้า ระบบรักษา และระบบจำหน่ายหรือส่งต่อ แต่อย่างไรก็ตามพบว่า ได้เกิดปัญหาและอุปสรรคต่างๆ ในการดำเนินการของหน่วยงานหลายประการซึ่งมีผลทำให้ระบบการดูแลช่วยเหลือคนไร้บ้านขาดประสิทธิภาพ ทางผู้วิจัยจึงได้จัดทำข้อเสนอแนวทางการพัฒนาระบบขึ้น เช่น เสนอให้มีการจัดตั้งศูนย์รับแจ้งข้อมูลคนไร้บ้านกลาง (Hot line หรือ Call center), ศูนย์บริหารจัดการคนไร้บ้านกลาง (Case management center), ศูนย์ข้อมูลคนไร้บ้านกลาง (Data base center) การจัดทำแนวทางปฏิบัติในการรักษาร่วมกันระหว่างโรงพยาบาลทั่วไปที่รักษาโรคทางกายและโรงพยาบาลจิตเวช, การประชุมพิจารณาให้ความช่วยเหลือโดยทีมสหวิชาชีพ (Case conference) และการส่งตัวผู้ป่วยไร้บ้านที่มีศักยภาพสูงออกจากสถานคุ้มครองคนไร้ที่พึ่งและสถานคุ้มครองและพัฒนาคนพิการบ้านกึ่งวิถี เพื่อไปใช้ชีวิตด้วยตนเองยังนิคมสร้างตนเอง (บ้านน้อยในนิคม) และชุมชนใหม่คนไร้บ้านมูลนิธิพัฒนาที่อยู่อาศัย เป็นต้น ทั้งนี้เพื่อให้กลุ่มคนไร้บ้านเหล่านี้สามารถกลับคืนสู่สังคมได้อย่างปกติสุขต่อไป

คำสำคัญ: คนไร้บ้าน, สุขภาพจิต, ระบบการดูแลให้บริการ

Copyright : Thai Health Promotion Foundation
Year : 2016
Title : Development system of mental health service for homeless in Bangkok
Metropolitan : pilot study
City : Bangkok
Language : Thai
Publisher : Thammasat University Research and Consultancy Institute
Researcher : Dr. Nirumon Rattanarat
Abstract :

This research project, titled on Mental Health Service System to Homeless in Bangkok, was conducted to network or partner with key concerned agencies in Bangkok Metropolitan and later to propose feasible policy framework based on the research findings to the Government. This research is a qualitative base study. The key findings are that there are three existing system available to provide mental health services to Homeless in Bangkok; reception, rehabilitation and referral system. However, this study identifies several challenges and problems in practices from the above existing systems, which have resulted in the quality and effectiveness of the service. To address such challenges, the study, hence, seeks to propose key areas for enhancing mental health services system. The researcher proposes to ensure that the call center/hotline center the case management center and the database center are the function to be set up. To enhance better practices amongst different agencies, Standard Operational Procedures or Guidelines (SOP) are to be developed and adopted amongst general hospitals and mental health hospitals and for other multidisciplinary teams, especially practices during case conferences, including case referrals between/amongst different agencies. The SOP will be application when, for the best interest of the homeless, those mental illness homeless who have better functioning and are ready to be referred to different mental health care centers or other services available, for instance, being referred from a Protection Center for the Homeless to a self-reliant community. The above process can ensure that a homeless can once be well reintegrated to the society.

Keywords: Homeless, Mental health, Service System